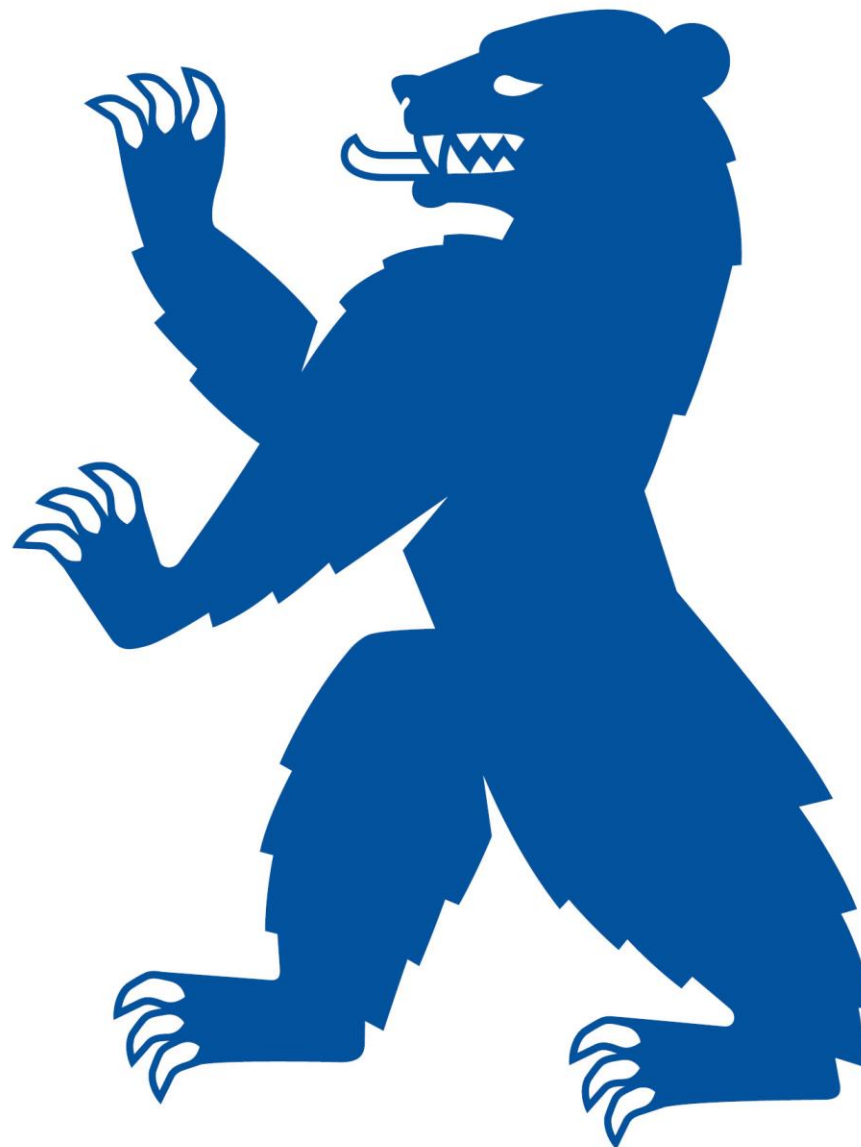

Fylkeskommunedirektørens
forslag til årsbudsjett 2025
og økonomiplan 2025 -
2028

Budsjett og økonomiplan for 2025-2028

*Fylkeskommunedirektørens
budsjettforslag
4. november 2024*

BUSKERUD
FYLKESKOMMUNE

1.

Den økonomiske omstillingen er krevende, men den gir resultater

Lagarbeid, tøffe prioriteringer og vilje til å finne løsninger er gode veivisere i omstillingsarbeidet.

2.

Mer innenforskap som hovedsatsingsområde

Knappere ressurser øker behovet for å prioritere det som er aller viktigst.

3.

Finansielle måltall og økonomiske rambetingelser

Hvor er og bør Buskerud fylkeskommune være? Netto driftsresultat, gjeldsgrad og disposisjonsfond.

4.

Tydlig sammenheng mellom mål, virksomhetsstrategi og budsjett

Et nytt plan- og styringssystem som støtter opp under satsinger og politiske mål.

5.

Tjenesteområdene. Prioriteringer og kutt i 2025

Ansvar, mål, oppgaver og prioriteringer.

6.

Videre plan for omstilling i økonomiplanperioden

En godt forankret omstillingsplan med involvering av folkevalgte, tillitsvalgte, ledere og ansatte.

1.

Den økonomiske
omstillingen er krevende,
men den gir resultater

Økonomisk effekt av 2024-omstilling sett i lys av totalt omstillingsbehov*

*Effekt av vedtatte innsparingstiltak
i økonomiplan 2024-2027.*

*Tilleggseffekt av tilrådinger i
økonomiplan 2025-2028.*

Det er krevende, men vi oppnår resultater sammen

Et tillitsfullt lagarbeid

Ansatte, tillitsvalgte, ledere og folkevalgte har dratt lasset sammen. Involvering og eierskap har hatt høy prioritet

Økonomien i bedring

Ved inngangen til 2024 hadde Buskerud et negativt netto driftsresultat, og gjeldutviklingen var bekymringsfull. Nå er bildet i ferd med å snu.

Utviklingsretningen er tydelig

I tett samarbeid med kommunene og Buskerudsamfunnet er «mer innenforskap» løftet opp som det viktigste prioriteringsområdet

Kuttene er ikke «ostehøvel»

Økonomiske kutt er ikke ønskelige, men nødvendige. Kuttene er målrettede, og gir ansatte, ledere og tillitsvalgte bedre muligheter for iverksettelse

Vi er alle i omstilling

Kraftig endring i økonomiske rammebetingelser stiller andre krav til ansatte og folkevalgte. Denne omstillingen trener vi på hver dag

Rammetilskudd og skatt i økonomiplanperioden

	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Rammetilskudd	-1 798 011	-1 911 391	-1 894 438	-1 884 690	-1 878 123
Inntekts- og formuesskatt	-2 044 090	-2 158 496	-2 164 793	-2 171 200	-2 177 572
Andre generelle driftsinntekter	-28 000	-25 474	-22 406	-19 415	-16 552
Sum generelle driftsinntekter	-3 870 101	-4 095 361	-4 081 637	-4 075 305	-4 072 247

- Rammetilskuddet reduseres hvert år i hele økonomiplanperioden fra 2025. Andre fylkeskommuner har blant annet større elevtallsvekst enn Buskerud, og gitt en ellers lik inntektsramme betyr dette en inntektsreduksjon for Buskerud. Dette bildet vil forsterke seg når elevtallsutviklingen blir negativ fra ca 2027
- Skatteinngangen for Buskerud fylkeskommune utgjør 96,87 prosent av landsnivå, og inntektsutjevningen for 2025 utgjør 61 mill. Indeks for utgiftsbehov er 89,15 prosent for Buskerud fylkeskommune, og dette betyr et trekk, en såkalt utgiftsutjevning, på kr 458 mill.

Statsbudsjettet 2025 er utfordrende for Buskerud fylkeskommune

Faktorer som påvirker realeffekten av statsbudsjettet	Frie inntekter	Øremerkede tilskudd	Sum konsekvens
Veivedlikehold	25,5	-25,5	0
Utgiftsutjevning	-63,8	0	-63,8
Realvekst og andre endringer	42,1	0	42,1
Sum	3,8	-25,5	-21,7

Tilskudd veivedlikehold er flyttet fra å være et øremerket tilskudd til å bli innlemmet i rammetilskuddet. Utgiftsutjevningen øker fra 2024 til 2025 med 63,8 mill. Realvekst + mindre justeringer i inntektssystemet utgjør til sammen 42,1 mill. Buskerud fylkeskommune får 21,7 mill mindre enn forventet. Tapet av det øremerkede tilskuddet på 25,5 mill gir samferdselsområdet mindre ressurser til nødvendig veivedlikehold.

Saldert statsbudsjett gir kommunesektoren 5 MRD. Den økonomiske omstillingen vil fortsatt være krevende, men midlene hjelper

- Fredag 1. november signaliserte regjeringen en varlig styrking av hele kommunesektoren på kr 5 MRD for 2024 og 2025.
- For Buskerud fylkeskommune tilsvarer dette ca 34 mill
- For 2024 foreslår midlene disponert til fondsavsetning, og til ordinær drift i 2025

Tilleggsløyving i 2024 gjennom nysalderinga

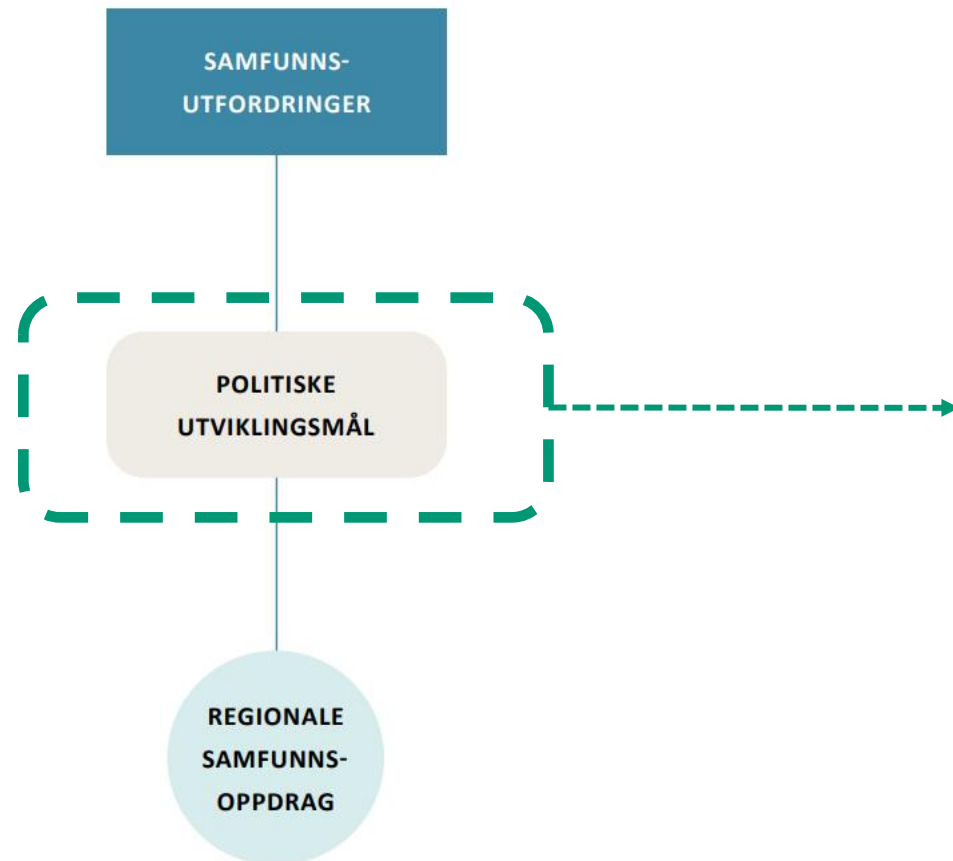
- Nysalderinga 2024: Forslag om 5 milliardar kroner meir til kommunar og fylkeskommunar
 - 4,3 milliardar kroner til kommunane
 - 700 millionar kroner til fylkeskommunane
- Vert fordelt med eit likt beløp per innbyggjar

2.

Mer innenforskap som
hovedsatsingsområde

Politiske utviklingsmål i regional planstrategi «Med hjerte for Buskerud» og kommende Buskerudplan

1. Buskerud er et inkluderende samfunn der alle deltar og bidrar aktivt. «Mer innenforskap»
2. Buskerud lykkes med omstilling og verdiskaping
3. Buskerud forvalter sine natur- og kulturverdier i et generasjonsperspektiv

Politiske utviklingsmål får konsekvenser for innretning på omstilling og kutt. Disse tilbudene foreslås ikke kuttet:

- Numedal videregående skole. Hele skoledriften foreslås opprettholdt i økonomiplanperioden
- Framtidens skole i samarbeid med anleggsbransjen
- Lærekandidatordningen
- Ungt Entreprenørskap
- Dans og drama og idrettslinja på St Halvard videregående skole
- Idrettslinja på Gol videregående skole
- Toppidrettslinja på Drammen videregående skole

- Midler til kantinedrift foreslås videreført for alle de 12 videregående skolene, men med ca halvparten av midlene
- Kollektivtilbudet. Setter av 31 mill. kr til kollektivområdet slik at transporttilbudet for 2024 kan videreføres for hele økonomiplanperioden
- En prioritering av kollektivområdet vil også understøtte hovedprofilen om «mer innenforskap» siden unge og de med dårligst råd er mest avhengig av bussen

Fylkeskommunedirektørens faglige «pakkeforslag» om fylkestinget aksepterer et lavere netto driftsresultat enn tre prosent

- Samferdselsområdet mistet et øremerket tilskudd på 25, 5 millioner kroner i regjeringens forslag til Statsbudsjett 7. oktober. Disse pengene foreslår fylkeskommunedirektøren «å legge tilbake»
- Videre er den faglige anbefalingen at Numedal videregående skole fortsatt kan ha egen administrasjon og ledelse. Det samme gjelder for skolene Eiker videregående skole og Buskerud videregående skole
- Fjerning av redusert kantinebevilgning til skolene
- I sum vil denne «pakken» koste ca 36 millioner kroner, og netto driftsresultat vil bli redusert til ca 2,3 prosent*.

3.

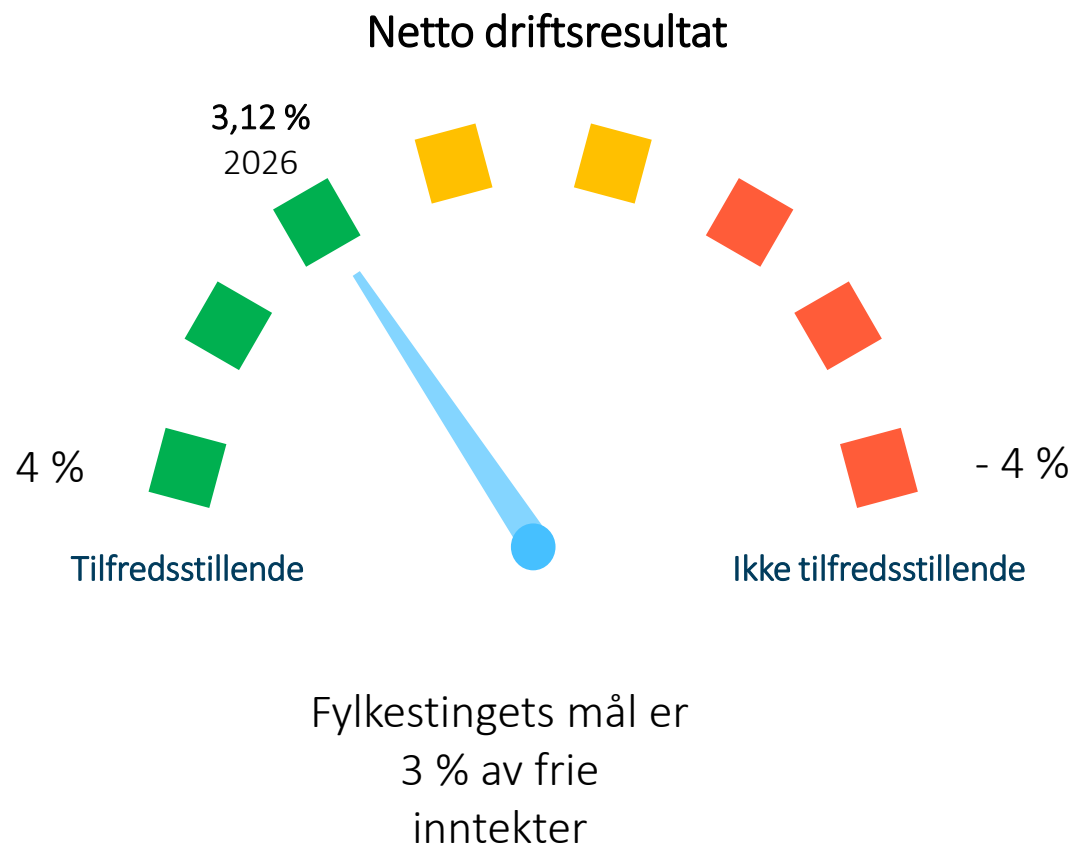
Finansielle måltall og økonomiske rammebetingelser

I økonomiplanen for 2024 – 2027 har fylkestinget foreløpig vedtatt følgende økonomiske måltall for Buskerud fylkeskommune:- Netto driftsresultat på minimum 3 % - Reservefond (frie disposisjonsfond) minst 5 % - Gjeldsgrad: under 90 %. Teknisk beregningsutvalg anbefaler på generelt grunnlag et netto driftsresultat på 4 % for fylkeskommuner og 1,75 % for kommuner. Forskjellen skyldes at fylkeskommuner har et høyere investeringsnivå i forhold til driftsnivået enn kommuner, og at denne formuesbevaringen er nødvendig for å bevare fylkeskommunens realkapital for kommende generasjoner. 3 prosent tilsvarer ca 120 mill pr år for Buskerud fylkeskommune

Kommunelovens krav til forsvarlig økonomistyring

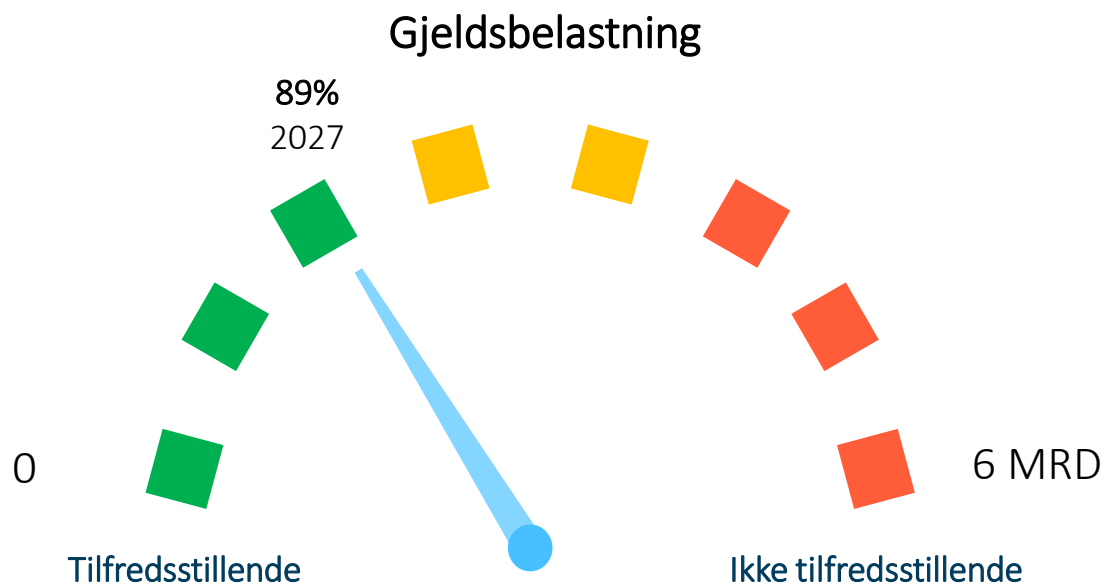
- Generalbestemmelsen - § 14-1 – stiller krav til om at kommuner og fylkeskommuner skal forvalte økonomien slik at den **økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid**. Kommuner og fylkeskommuner skal utarbeide samordnete og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets eller regionens utvikling
- Langsiktig økonomiplanlegging er krevende, men nødvendig, for å etablere et godt grunnlag for **politisk handlingsrom og et godt tjenestetilbud i fylkeskommunen over tid**. Økonomiplanleggingen skal sikre både balanse i kommunens økonomi og håndtering av usikkerhet
- Den «nye» **kommuneloven legger sterkere vekt på langsiktig økonomisk handlefrihet**, og finansielle måltall er et av verktøyene på å oppnå dette

Netto driftsresultat med utgangspunkt i fylkeskommunedirektørens budsjett og økonomiplan 25-28

- Netto driftsresultat på 3 prosent nås i 2026. Netto driftsresultat vil bli brukt til investeringer, pensjonsutgifter og utforutsette utgifter
- I antall millioner kroner vil netto driftsresultat utgjøre 91 (2025), 125 (2026), 138 (2027) og 143 (2028) mill kr
- Om netto driftsresultat reduseres, vil lånegjelden og renteutgiftene øke tilsvarende

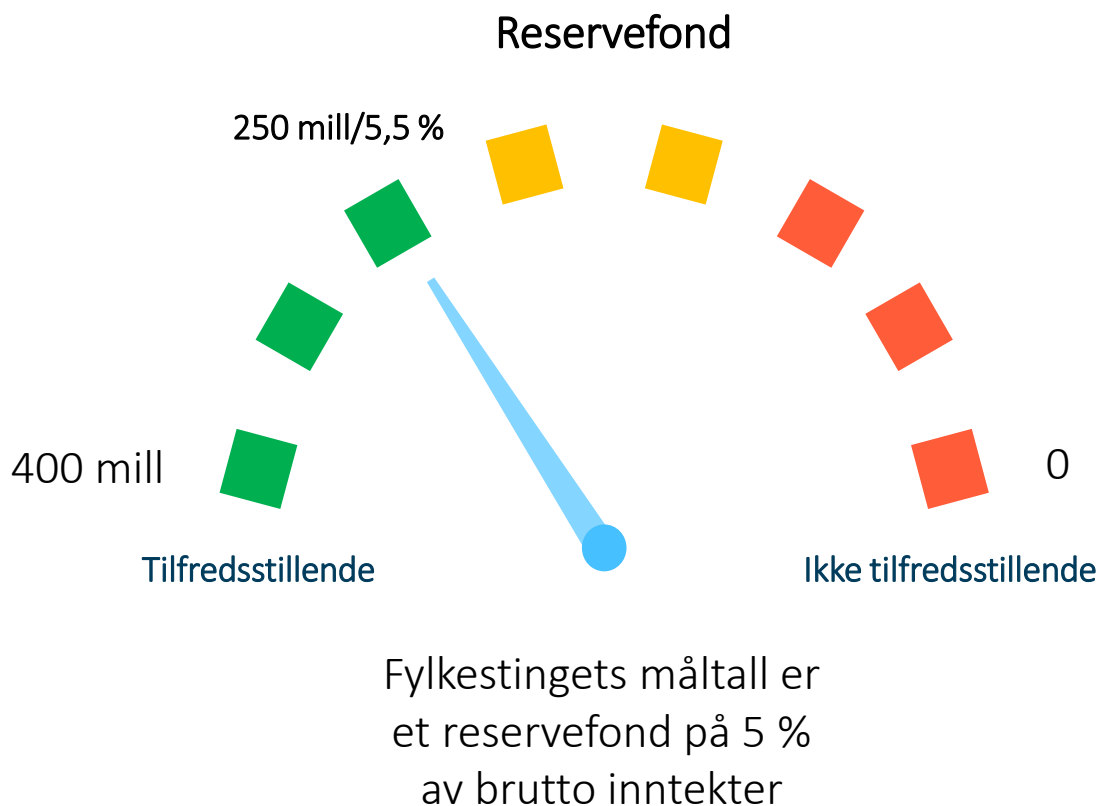
Gjeldsgrad med utgangspunkt i fylkeskommunedirektørens budsjett og økonomiplan 25-28

Fylkestingets måltall er en gjeldsgrad på 90 % av frie inntekter

- I økonomiplan 2024-2027 hadde vi budsjettert med en totalgjeld i 2027 på ca. 4,7 MRD kr
- Med årets budsjettforslag vil gjelden variere fra ca 3,9 MRD til litt i underkant av 4,1 MRD i økonomiplanperioden
- Årsaken til nedgangen er overføring fra drift til investering, reduksjon i skoleinvesteringer og bruk av ubundet investeringsfond
- Gjeldsstruktureringen gir mulighet for færre kutt, og betyr en reduksjon i renter og avdrag på kr 47 mill i økonomiplanperioden

Reservefond med utgangspunkt i fylkeskommunedirektørens budsjett og økonomiplan 25-28

- I 2024 er det brukt 118 mill kr til å finansiere driftsbudsjettet i påvente av effekter av omstillingsprosessen samt dekke opp for skattesvikt
- Reservefondet foreslås styrket i 2024 grunnet regjeringens salderingsforslag offentliggjort 1. november. Fondsforutsetningene før regjeringens salderingsforslag 1. november var på ca 216 mill og 4,7 prosent i måloppnåelse

4.

Tydelig sammenheng mellom
mål, virksomhetsstrategi og
budsjett

Planer og innsatsområder forplikter vår egen organisasjon og vår egen ressursbruk

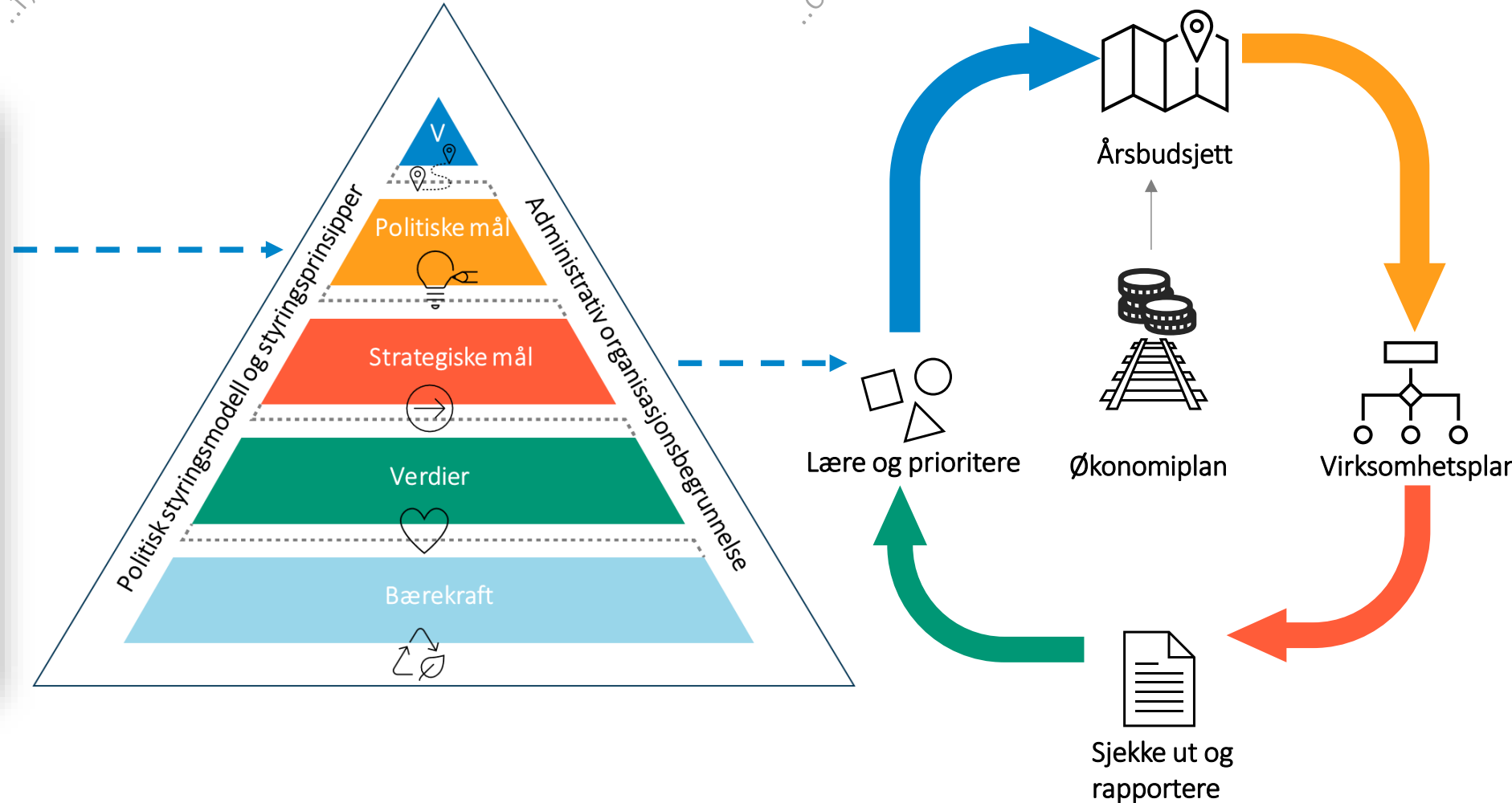
Politiske målsettinger

..følges opp i..

FK-direktørens virksomhetsstrategi

..og prioriteres i..

Økonomiplan og budsjett

Politiske målsettinger om «mer innenforskap» krever nok kraft i fagavdelingene i utvikling og oppfølging av Buskerudplanen

“Med hjerte for Buskerud”. Regional planstrategi

Utvikling av Buskerudplanen

Gjennomføring av Buskerudplanen

Fylkeskommunedirektøren styrker rammen til samfunn, plan og tannhelse med kr 4 millioner kroner til et tett og forpliktende samarbeid med kommuner og andre samfunnsaktører, og for å følge opp de politiske ambisjonene om mer innenforskap, verdiskaping og omstilling og ivaretagelse av natur- og kulturverdier i et generasjonsperspektiv

5.

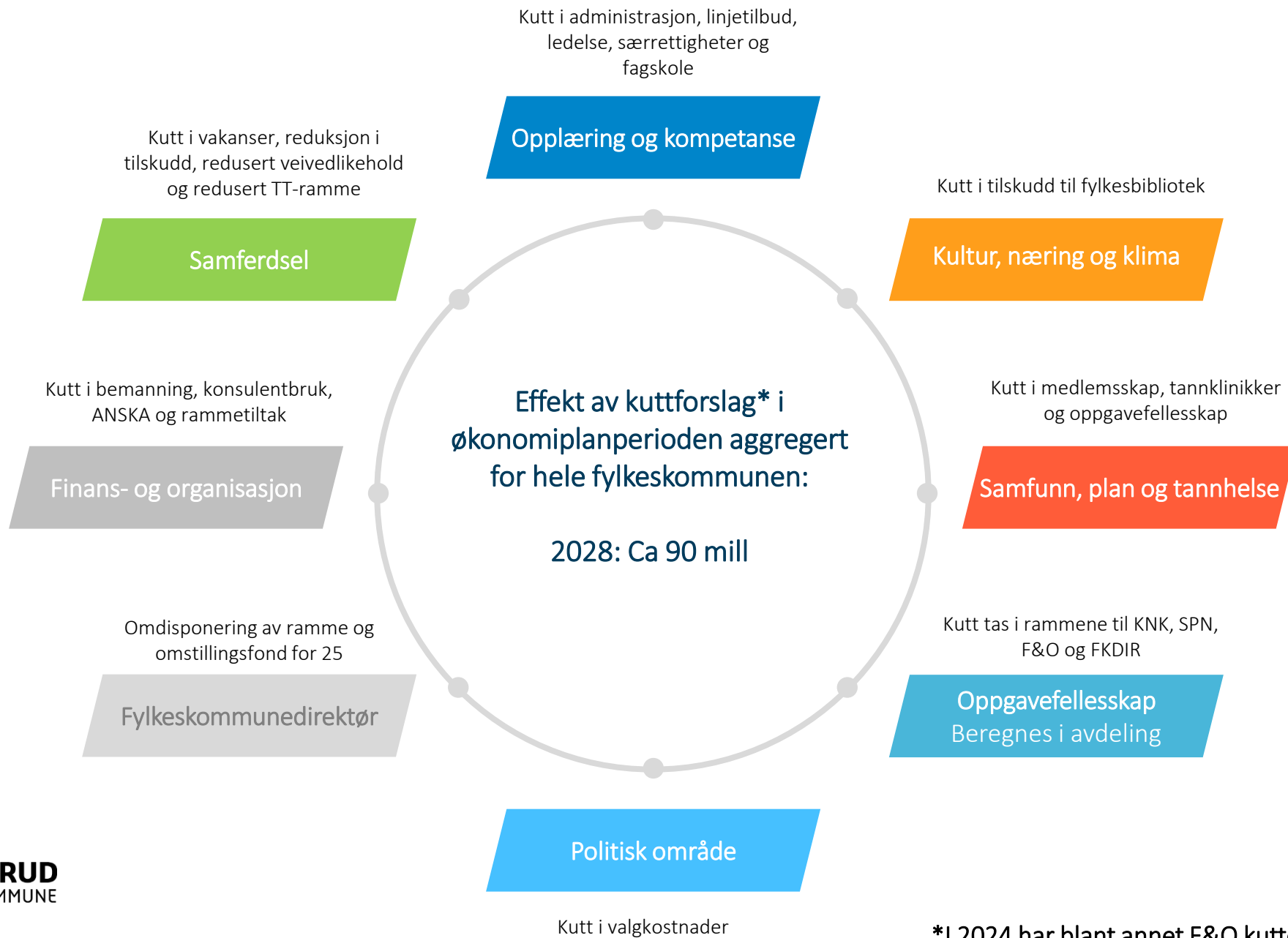
Tjenesteområdene. Prioriteringer og kutt i 2025

Bevilgning pr avdeling inkludert politisk område

	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Politisk område	41 219	48 814	47 945	49 814	47 945
Fylkeskommunedirektør	42 115	50 719	45 719	45 719	45 719
Finans og organisasjon	296 275	329 720	339 869	335 798	335 798
Opplæring og kompetanse	1 817 801	1 867 762	1 829 491	1 802 806	1 794 505
Samferdsel	1 031 242	1 075 694	1 065 494	1 064 694	1 064 694
Samfunn, plan og tannhelse	201 379	232 924	231 594	230 294	230 294
Kultur, næring og klima	138 998	146 137	146 135	146 135	146 135
Finans og avd.uavhengige utgifter og inntekter	28 072	56 089	61 050	70 655	69 173
Oppgavefellesskap	0	0	0	0	0
Sum bevilgninger drift, netto	3 597 101	3 807 859	3 767 298	3 745 916	3 734 264
Herav:					
Bruk av bundne driftsfond	-4 668	0	0	0	0
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	3 601 769	3 807 859	3 767 298	3 745 916	3 734 264

Nødvendige budsjettkorrigeringer fra Viken, endringer i budsjetttrammer og deflatorjusteringer forklarer endringene fra år til år.

Kuttforslag aggregert og fordelt pr avdeling for økonomiplanperioden

*I 2024 har blant annet F&O kuttet 10 prosent, KNK 6 prosent og SPT 5,2 prosent

Opplæring og kompetanse

Tiltak - driftsbud. med endringer	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Administrasjon/ledelse	0	0	-10 520	-10 520
Andre tiltak avdeling for opplæring og kompetanse	-11 419	-14 019	-14 619	-15 219
Andre tiltak videregående skoler	-7 394	-16 693	-19 193	-19 193
Avdelingen - Administrasjon/ledelse	0	-400	-950	-2 356
Budsjettfordelingsmodell	-6 800	-12 400	-14 600	-15 700
Fagskolen i Viken	-648	-1 000	-2 000	-3 000
Lærekandidater (kategori C) HUOK 27/2024	3 000	3 000	3 000	3 000
Opplæringstilbudet	-11 107	-30 500	-39 227	-43 422
Rammeendringer vedtatt i økonomiplan 2024-2028	25 388	35 879	52 962	52 962
Tilskudd til andre	-488	-488	-488	-488
Vikersundprosjektet/Fremtidens skole, HUOK 23/2024	2 500	2 500	2 500	2 500
Totalsum	-6 968	-34 121	-43 135	-51 436

Hovedprofilen i budsjettforslaget bygger på å bidra til god samfunnsutvikling gjennom innenforskap, og styrke forutsetningene for omstilling og verdiskaping gjennom et opplæringstilbud som er tilpasset elevtallsutviklingen, søkeres rett til å få innfridd ett av sine tre ønsker om utdanningstilbud, og arbeidslivets behov for kompetanse.

Samferdsel

Tiltak - driftsbud. med endringer	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Redusere "Ta igjen etterslep"	-4 000	-9 200	-10 000	-10 000
Redusere bemanning/vakanser	-3 600	-3 600	-3 600	-3 600
Redusere rammen til TT-ordningen	0	-5 000	-5 000	-5 000
Redusere tilskudd trafiksikkerhet	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Redusere tilskudd veiteknologi og geofag	-99	-99	-99	-99
Styrking kollektiv	31 000	31 000	31 000	31 000
Totalsum	20 801	10 601	9 801	9 801

Hovedprofil for samferdsel er å sørge for deltagelse i samfunnet ved muligheten for å forflytte seg, noe som er en nødvendighet, enten det er til arbeid, fritid eller daglige gjøremål. Et godt fylkeskommunalt kollektivtilbud og TT-ordning bidrar til økt innenforskap for de innbyggerne som ikke kan transportere seg selv som ungdom, eldre, personer med funksjonsnedsettelse, flyktninger og de som ikke disponerer egen bil. Det er derfor ikke foreslått nye rammekutt i kollektiv i denne økonomiplanen.

Samfunn, plan og tannhelse

Tiltak - driftsbud. med endringer	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Analyse - reduserte kostnader avvikling oppgavefelleskap	-101	-101	-101	-101
Si opp medlemskap i CPRM/Nordsjøkommisjon	0	-230	-230	-230
Styrke regionalutviklingsrollen	4 000	4 000	4 000	4 000
Tannhelse - mindre henvisning til private/TKØ	-500	-700	-1 000	-1 000
Tannhelse - redusert tannlegevakt	0	-400	-400	-400
Tannhelse - tilpasse klinikkstruktur	-1 000	-1 500	-2 500	-2 500
Totalsum	2 399	1 069	-231	-231

Hovedprofilen i avdelingens budsjett handler om å bidra til god samfunnsutvikling i hele Buskerud. Avdelingen har viktige bidrag for mer innenforskap, styrke forutsetningene for omstilling og verdiskaping og sikre ivaretagelse av natur- og kulturverdier. Fylkeskommunedirektøren foreslår å styrke den regionale utviklingsrollen, inkludert utvikling og oppfølging av Buskerudplanen, og midlene legges til avdelingen. Innsatsen brukes innenfor hele fylkeskommunens virkeområde, og innenfor de politiske utviklingsmålene som er vedtatt i den regionale planstrategien.

Kultur, næring og klima

Tiltak - driftsbud. med endringer	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Redusert tilskudd til fylkesbiblioteket	-632	-632	-632	-632
Totalsum	-632	-632	-632	-632

Hovedprofilen i avdelingens budsjett bidrar til god samfunnsutvikling i hele Buskerud, og er godt tilpasset regional planstrategis satsinger på å lykkes enda bedre i arbeidet for mer innenforskap, styrke forutsetningene for omstilling og verdiskaping og sikre ivaretagelse av natur- og kulturverdier. Avdelingen har viktige bidrag til alle de temaene. I 2024 ble det gjennomført et 6 prosent på kr 8,187 mill i avdelingens ramme. Dette kuttet videreføres i hele budsjettperioden. For 2025 foreslås ytterligere rammekutt på fylkesbibliotekets andel av avdelingsbudsjettet med 6 prosent, 632 000 kr.

Finans og organisasjon

Tiltak - driftsbud. med endringer	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Andre tiltak	-750	-1 550	-1 550	-1 550
Besparelse oppheve oppgavefellesskap renhold	-300	-300	-300	-300
Forebyggende arbeidsmiljø, nærværprosjekter, redusere sykefravær og øke innenforskap	1 000	1 000	1 000	1 000
Reduksjon tilskudd Anskaffelser (ANSKA)	-425	-425	-425	-425
Redusere bemanning	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100
Redusere konsulentttjenester	-700	-1 900	-1 900	-1 900
Styrking drift og vedlikehold eiendom/skolebygg	2 000	4 000	4 000	4 000
Totalsum	-275	-275	-275	-275

Hovedprofilen i budsjettforslaget er effektiv drift og støtte til tjenesteproduksjon. Kutt for om lag 10 prosent ble gjennomført i forbindelse med dimensjoneringen og oppbygging av ny organisasjon. Det er lagt inn innsparinger på ytterligere 3,3 mill. kr for avdelingen i 2025 for å bidra til budsjettbalanse. I 2025 legges det inn 2 mill. kr til en svært beskjeden styrking av drift og vedlikehold av eiendom/skolebygg, stigende til 4 mill. kr i 2026-2028. Det er lagt inn 1 mill. kr for å satse på forebyggende arbeidsmiljø, nærværprosjekter, redusere sykefravær og øke innenforskap for hele

Fylkeskommunedirektør

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
FYKOM Fylkeskommunedirektør	42 990	37 990	37 990	37 990
FYKOM Fylkesadvokat	4 785	4 785	4 785	4 785
FYKOM Personvernombud	1 242	1 242	1 242	1 242
FYKOM Tilskudd Ombud for barn og unge	1 701	1 701	1 701	1 701
Sum	50 719	45 719	45 719	45 719

Hovedprofilen i avdelingens budsjett skal understøtte et godt politisk beslutningssystem, klok kommunikasjon eksternt og internt, og at organisasjonen lykkes med omstilling, byggeoppdrag og langsiktig utvikling. Innenfor eksisterende ramme vil fylkeskommunedirektøren i 2025 omdisponere 1 stilling fra politisk sekretariat til en ny stilling som ansvarlig for personvern og informasjonssikkerhet.

Politisk område

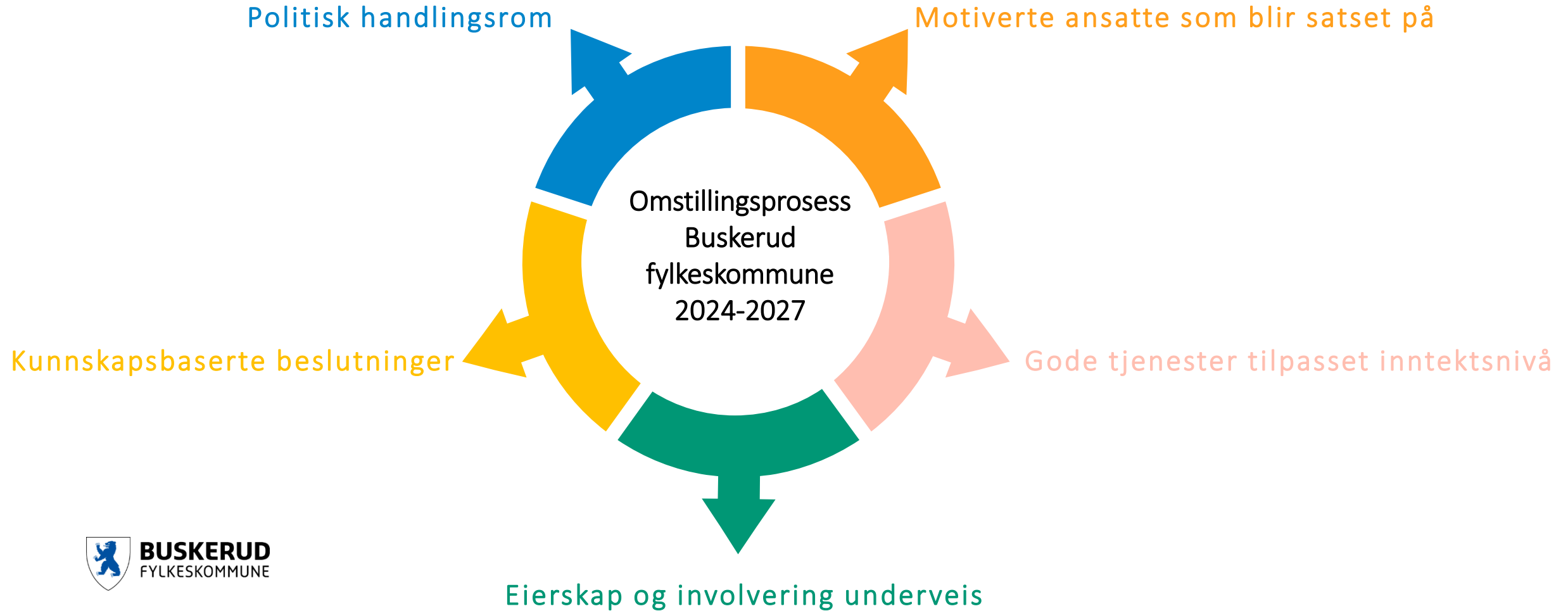
Tiltak - driftsbud. med endringer	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Valgteknisk samarbeid med Akershus fylkeskommune	-1 000	0	0	0
Totalsum	-1 000	0	0	0

For 2025 er det lagt inn en kostnadsbesparelse på kr 1 mill gjennom det valgtekniske samarbeid med Akershus fylkeskommune. Fylkestinget har møte 19. juni opprettet et arbeidsutvalg for revisjon av godtgjøringsforskrift med medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre.

6.

Videre plan for omstilling i økonomiplanperioden

Det er levert på omstillingsmålene fra 2024, og målene vil følges opp i den ordinære virksomhetsstyringen

Krevende avveininger i budsjettarbeidet for 2025-2028. Fire viktige perspektiver

Vi må ha kraft til å satse på våre ansatte under og etter at omstillingen er over. Ansattes kompetanse er BFKs viktigste verdi

Vi trenger en sunn økonomi, og styring som ivaretar hensynet til ansatte, innbyggere og gode samarbeidspartnere

Vi skal fortsatt levere gode tjenester, men vi trenger et å nedskalere tjenestetilbud og tjenestenivå tilpasset økonomiske rammer

Vi trenger et sterkere samarbeid med kommuner og andre om de viktigste samfunnsutfordringene utledet av RPS-prosessen

Å stå i omstilling og levere på politiske oppdrag. 5 millioner kroner i engangsmidler i 2025

Virksomhetsoverdragelse Brakar

Prosjekt i henhold til vedtak i fylkestinget 2024

Prosjekt Buskerudplan

Tverrfaglig og utadrettet koordinering

Omstillingsmidler for oppdrag og ansatte

Kompetansetiltak for omstilling

Leder- og medarbeiderutvikling

Systemutvikling

Nye systemer og utviklingskostnader

Bygge- og omstillingsarbeidet fortsetter med en tydelig utviklingsretning og en økonomi som er i bedring, men ikke friskmeldt

4

«Det tar

år å bygge nye Buskerud fylkeskommune

